

interview

‘De sleutel voor een leven zonder angst ligt in de Bijbel’

DOOR CAROLIEN PAASMAN

De schrijvende dominicanes Holkje van der Veer bracht onlangs *Drijf-veer* uit: een persoonlijk verhaal over angst en hoe je daarvan bevrijd kunt worden. “Misschien zouden we God ook wel Wees-niet-bang kunnen noemen.”

Zuster Holkje van der Veer: “Het verrast me om te merken hoe weinig mensen met de Bijbel hebben. Ik wil mensen motiveren om wél in de Bijbel te lezen.” | Foto: William Moore

We spreken Holkje van der Veer in het dominicanenklooster in Huissen, de plek waar haar nieuwe boek *Drijf-veer* eind vorig jaar werd gepresenteerd. De grote, vriendelijk vrouw in haar comfortabele habijt zoekt een gezellige ruimte in de buurt van het koffieapparaat.

‘Geloven heeft te maken met moed, maar ook met wat je aankan. Wees niet bang en probeer stappen te zetten’

“Het was een feest, het was prachtig.” Van der Veer straalt als ze terugkijkt op het evenement. Ze speelde, heel moedig, met de bekende cabaretier Patrick Nederkoorn een scène uit de voorstelling *Cabaretiers en andere Predikers*. Die eindigde met een dramatisch beeld van de piëta, Maria met haar aan het kruis gestorven Zoon in haar armen, met twee mensen die gebruik maken van een beademingsmachine. “Indrukwekkend was het, prachtig”, bevestigt een dame die even een kopje koffie komt halen. In haar doen en laten leeft Van der Veer de boodschap van haar boek wel voor: wees niet bang. “Ik houd mezelf voor dat ik op vragen eerst ja zeg voordat ik nee zeg. Als je nee zegt, gebeurt er niets. Als je ja zegt, moet je in elk geval het gesprek aangaan. Niet lang na de boekpresentatie was ik te horen in het radioprogramma *Spijkers met Koppen*. Ik heb ja gezegd, waarom zou ik bang zijn? Gods Geest is met me, wat kan me eigenlijk deren?”

STEMMETJES

Dat ze angst en bangigheden tot onderwerp koos, heeft een persoonlijke reden. “In de loop van mijn leven merkte ik dat ik mijn onbevangeheid en moed kwijt begon te raken. Ik vroeg me af: wat doe ik daarmee? Blijf ik thuis op de bank zitten, of schuif ik het opzij? Dat waarschuwingsgedrag, die stemmetjes en wat dat tot gevolg heeft, is aan de ene kant goed: je moet realistisch blijven. Maar aan de andere kant plant angst zich op die manier voort. Uiteindelijk maakt angst minder vrij.”

Uit het boek komt naar voren dat iedereen wel eens bang is geweest. Van der Veer kijkt naar het kerstverhaal. “Met mijn oren en ogen dit reisverhaal her-

lezend, kan het niet anders dan dat Jozef en Maria angst hebben gekend. De historische vertellingen die vooral in de Middeleeuwen zijn ontstaan, laten Maria op een ezeltje zitten. Wat zouden ze onderweg gezongen hebben? Welke verhalen zouden Jozef en Maria elkaar hebben verteld om de moed erin te houden?”

Ze kijkt ook naar het vluchtverhaal van een Syrische journalist en schrijver die sinds de vluchtelingen-crisis van 2015 in Nederland woont en werkt. Hem vraagt ze of hij wel eens bang is geweest. “Natuurlijk was ik bang!”, luidt het antwoord. “Maar als ik geen moed had gehad en Maria mij niet geholpen had, dan was ik nooit in Nederland aangekomen. Als puber was ik vaak bang. Homo zijn in een land als Syrië en opgroeien in een orthodox gezin is verre van gemakkelijk.”

WEES NIET BANG

Van der Veer laat zien dat er moed voor nodig is om voorbij de angst te leven. Met haar eigen verhalen, teksten uit de Bijbel – het boek waar de zinsnede ‘Wees niet bang’ 365 keer in staat – en andere inspirerende tekstfragmenten laat Van der Veer de lezer zien hoe zijzelf en andere moedige mensen hun angst opzij hebben gezet. Haar boek leest lekker; de korte, heldere zinnen en het begrijpelijke taalgebruik maken de ingewikkelde boodschap toegankelijk. “Ik schreef het boek voor mijn burens, voor de mensen om me heen. Niet voor de reli-professionals, de vaktheologen. Hoe mooi is het, als iemand afstand tot de Bijbel heeft, mijn boek leest en er een sleutel in vindt.”

'Ik schreef het boek voor mijn burens, voor de mensen om me heen. Niet voor de reli-professionals, de vaktheologen'

Aan de hand van Klein Duimpje toont Van der Veer de actualiteit van klassieke sprookjes aan. “Denk aan die IS-vrouwen, denk aan vluchtelingenkinderen. Ontvangend land, open je armen. Laten we vragen om kracht om niet bang te zijn om wat er gebeurt in de politiek. Ik heb alle oplossingen niet, maar laten we in elk geval vragen om een zacht hart. Open ons hart om het goede

te doen binnen de mogelijkheden die we hebben. In alle omstandigheden speelt bang en angstig zijn een rol. Geloven heeft te maken met moed, maar ook met wat je aankan. Wees niet bang en probeer stappen te zetten. Dat ‘wees-niet-bang’ wordt ons gegeven, ervaar wat het kan doen. God toelaten in

'Laten we vragen om kracht om niet bang te zijn om wat er gebeurt in de politiek. Ik heb alle oplossingen niet, maar laten we in elk geval vragen om een zacht hart'

je leven maakt wel dat er wat in je hart gebeurt.” Van der Veer (1960) groeide op in een doopsgezind milieu in Amsterdam. “Ik kom uit een zeer vrijzinnig milieu en had altijd al iets met geloven”, zegt ze. Ze studeerde cultureel enagogisch werk en theologie en liep stage in het dominicanenklooster in Zwolle. Daar vond ze veel inspiratie. In 1996 trad ze in als dominicanes. “Ik ben blij dat de Kerk ons de mogelijkheid geeft om zo te leven, blij dat de Kerk op één mag staan.”

Tot twaalf jaar geleden werkte ze in het jongeren- en studentenpastoraat in Zwolle, een baan die ze moest opgeven vanwege haar broze gezondheid. “Ik heb mezelf opnieuw uitgevonden”, zegt ze over haar schrijverschap. “Mijn schrijven heeft te maken met onderzoeken. In mijn schrijven probeer ik ook telkens iets van troost of moed door te geven.” Zichzelf ziet ze als associatief schrijver, ze borduurt voort op het thema dat ze aansnijdt. “Als dat klaar is, lees ik alles door met de lezers voor ogen. Voortdurend vraag ik me af: klopt dit nog?, en schrap ik een heleboel, tot ik denk: dit is het.”

Naast schrijfster van boeken is Van der Veer actief als redacteur voor het tijdschrift *Open Deur* en schrijft ze columns voor verschillende media. Voor Berne Media schrijft ze in de kleine bezinningsboekjes voor Kerstmis en Pasen. Uit een zak in haar witte habijt toert ze een potloodje tevoorschijn: “Dat heb ik altijd bij me. Soms schiet me namelijk iets te binnen wat ik om wil schrijven.”

Ze geeft al heel lang lezingen, ook voor groepen binnen de Kerk. “Het verrast me dan vaak om te merken hoe weinig mensen met de Bijbel hebben. Ik wil mensen motiveren om wél in de Bijbel te lezen. Voor mij ligt daarin de sleutel om zonder angst te leven. Misschien zouden we God ook wel *Wees-niet-bang* kunnen noemen. God wil ons nabij zijn en steunen. In alle fases van ons leven kan de God die ‘wees niet bang’ wil zeggen, een andere kleur krijgen en met ons meegroeien als een God die troost biedt.”

NIEUWE NOVICEN

Na vele jaren Zwolle verhuisde zij naar een seniorencomplex in Nijmegen, waar zij in de nabijheid van haar medezusters woont. Deze congregatie van dominicanessen gelooft in de toekomst: afgelopen november werd een noviciaatshuis geopend waar nu twee novicen verblijven.

Zuster Holkje van der Veer is verrast en vindt het jammer dat zoveel mensen in de loop van de jaren afscheid hebben genomen van de Kerk. “Veel mensen hadden het idee dat ze naar de kerk móesten, of ze leerden dat God een alziend oog had en alles zag wat je verkeerd deed.” Ze glimlacht even. “Als je geluk hebt en bezig blijft met geloven, groeit het met je mee, die God die jou op handen draagt in elke fase van je leven.” ●

Holkje van der Veer,
Drijf-veer. De angst voorbij
Uitgeverij: Berne Media
Pagina's: 160 | € 17,95
ISBN 978 90 8972340 6